

SKÓGAR-FLÓKADAL

Alþingi

Erindi nr. P 132/1589

komudagur 11.4.2006

Landbúnaðarnefnd Alþingis
Drífa Hjartardóttir alþingismaður, formaður
Alþingi

Hafnarfirði 27. mars 2006

Lagt hefur verið fram á Alþingi frumvarp til laga um lax- og silungsveiði, þskj. 891/607. mál, sem landbúnaðarráðherra hefur mælt fyrir. Hefur frumvarpinu verið vísað til landbúnaðarnefndar.

Eigendur jarðarinnar Skóga í Flókadal, Borgarfjarðarsýslu, sem eru aðilar að Veiðifélaginu Flóku, hafa miklar athugasemdir við grundvallaratriði frumvarpsins, þ.e. atkvæðisrétt jarðareigenda sem veiðirétt eiga í veiðifélagi. Vilja þeir koma sjónarmiðum sínum þar að lútandi á framfæri við landbúnaðarnefnd Alþingis, þegar frumvarpið verður til umfjöllunar í nefndinni, í von um að nefndarmenn geri sér grein fyrir þýðingu málsins fyrir jarðareigendur og geri breytingar á frumvarpinu verði það til afgreiðslu í nefndinni.

Þann 29. janúar 2002 eftir að landbúnaðarráðherra (1. júlí 2001) hafði skipað þriggja manna nefnd til að endurskoða lög um lax- og silungsveiði, leitaði formaður Landssambands veiðifélaga, L.V., til aðila veiðifélaga landsins og hvatti þá til þess að koma með ábendingar eða tillögur sem þeir teldu að gera þyrfti á gildandi löggjöf. Formaður L.V. vakti sérstaka athygli á því að margar breytingar hefðu verið gerðar á gildandi lax- og silungsveiðilöggjöf l. nr. 76/1970 en ekki verið hreyft við VIII kafla laganna um veiðifélög. „Ljóst er að þar þarf ýmsu að breyta og færa til samtíma viðhorfa” eins og segir í bréfi hans.

Í bréfi sem eigendur Skóga sendu breyttri skipan endurskoðunarnefndar lax- og silungsveiðilaga 4. ágúst 2005 og fylgir þessu bréfi ásamt fylgiskjölum kemur skýrt fram skoðun eigenda Skóga, sem þeir höfðu áður kynnt endurskoðunarnefndinni. Þar segir „að ákvæði um atkvæðisrétt jarðeigenda í veiðifélögum skv. lögum nr. 76/1970 sé brot á eftirtöldum greinum stjórnarskrárinnar, lög nr. 33/1944: eignarréttarákvæði 72. gr., jafnréttisákvæði 65. gr og undanþágu frá félagafrelsi 2. mgr. 74. gr. Þá vísa eigendur Skóga til laga nr. 62/1994 um

SKÓGA-FLÓKADAL

Mannréttindasáttmála Evrópu (MSE) ásamt viðauka nr. 1 við hann svo og í Mannréttindadóm Evrópu (M.D.E.) frá 29. apríl 1999, mál Chassagnon o.fl. gegn Frakklandi. Með bréfinu fylgdi jafnframt breytingatillaga sem eigendur Skóga höfðu lagt til að gerð yrði á 48. gr. laga nr. 76/1970, lax- og silungsveiðilögunum sem í gildi eru. Skv. tillögu eigenda Skóga skyldi atkvæðisréttur veiðiréttareigenda vera skv. eignarétti þeirra og arðskrárhlua í veiðifélagi.

Í frumvarpi til nýrra laga um lax- og silungsveiði, sem landbúnaðarnefnd hefur nú til umfjöllunar er gert ráð fyrir óbreyttu fyrirkomulagi laga nr. 76/1970 um atkvæðisrétt veiðiréttar eigenda verði það lögfest óbreytt. Skv. 40. gr. frumvarpsins skal eitt atkvæði fylgja hverri jörð á félagssvæði veiðifélags og breytir engu hver er eignaréttur jarðareigenda skv. arðskrárhlua hans í veiðifélagi. Meira að segja skal landeigandi sem sameinar tvær jarðir sínar missa atkvæðarétt fyrir annarri jörðinni vegna sameiningar, og skiptir ekki máli þótt eignin sé hin sama og eignarétturinn óbreyttur.

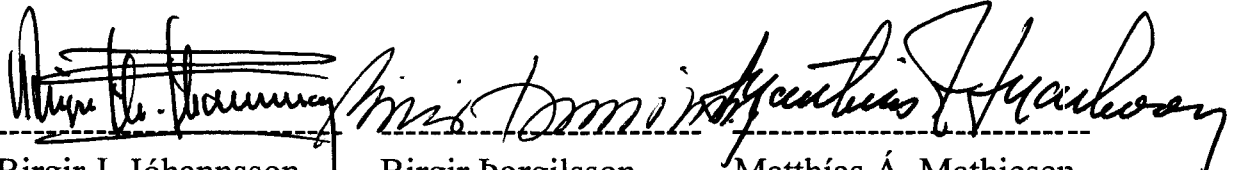
Eigendur Skóga vilja með bréfi þessu koma til landbúnaðarnefndar breytingatillögu við 40. gr. frumvarps til laga um lax- og silungsveiði, þar sem lagt er til að lögfest verði, að atkvæðisréttur veiðiréttareigenda verði skv. eignarétti þeirra og arðskrárhlua í veiðifélagi, fylgiskj. I. Aðrar breytingar verði gerðar á frumvarpinu til samræmingar.

Auk bréfsins frá 4. ágúst 2005 fylgir til glöggvunar fyrir landbúnaðarnefnd dómur Mannréttindadómstólsins frá 22. apríl 1999 svo og 4. tbl. 54. árg. Úlfjótis, tímarits laganema 2001, hvort tveggja sem vikið er að í bréfinu.

Treystum rétttri niðurstöðu landbúnaðarnefndar samkvæmt ákvæðum stjórnarskrárinnar.

Virðingarfyllst,

eigendur jarðarinnar Skóga - Flókadal,
Borgarfjarðarsveit, Borgarfjarðarsýslu.

Birgir J. Jóhannsson Birgir Þorgilsson Matthías Á. Mathiesen
Mánatúni 2, 105 Rvk Miðleiti 5, 103 Rvk Hringbraut 59, 220 Hf

Breytingatillaga við 40. gr. frumvarps til laga um lax- og silungsveiði

40. gr.

Atkvæðisréttur í veiðifélagi

Á fundi þeim sem boðaður hefur verið samkvæmt 39. gr. skal lagt fram bréf frá þeim sem boða til fundar um stofnun veiðifélags ásamt öðrum skjölum sbr. 12. gr. Á fundinum skal ræða um stofnun félags og verkefni, setja veiðifélaginu samþykktir og kjósa stjórn.

Á stofnfundi veiðifélagsins fer um atkvæðisrétt eins og hér segir: Eigendur hvers lögbýlis, sem metið er til verðs í gildandi fasteignamati, skulu hafa eitt atkvæði fyrir hverja jörð, hvort sem hún er í ábúð eða eyði. Nú eru ábúendur lögbýlis eða eigendur eyðijarðar fleiri en einn eða félagsskapur manna skal gert skriflegt samkomulag um hver fari með atkvæðisrétt jarðarinnar og skal það lagt fram á fundinum. Fela má öðrum að fara með atkvæði samkvæmt skriflegu umboði. Samkomulags og umboðs skal getið í fundargerðarbók.

Þegar arðskrá hefur verið samþykkt fyrir veiðifélag samkvæmt lögum þessum, sbr. 41. gr., skal fara um atkvæðisrétt jarðareigenda á fundum í veiðifélaginu eins og hér segir: Við allar atkvæðagreiðslur skal hver jarðareigandi hafa atkvæðisrétt samkvæmt arðskrárhlut hans og ræður afl atkvæða. Öll stjórn veiðifélags skal kosin árlega. Við stjórnarkjör á félagsmaður rétt á að krefjast meirihlutakosningar, hlutfallskosningar eða margfeldiskosningar og skal ósk um það berast stjórn félagsins eigi síðar en fjórum dögum fyrir boðaðan aðalfund.

Nú er stofnað veiðifélag, sem eingöngu tekur til veiðivatna á afréttum, og skal þá koma eitt atkvæði fyrir hvert lögbýli hvort heldur er í ábúð eða er eyðijörð, sem á veiðirétt á þeim afréttum eða rétt til upprekstrar á þá. Hafi verið gerð arðskrá fyrir veiðivatnið, þá fer um atkvæðisrétt veiðiréttareigenda skv. 3. málsgrein.

Ef landareign er leigð skv. ábúðarlögum skal ábúandi fara með atkvæðisrétt ábúðarjarðar sinnar, nema á annan veg hafi verið samið sbr. 3. mgr. 5. gr.

SKÓGAR-FLÓKADAL ehf

Endurskoðunarnefnd lax- og silungsveiðilaga nr. 76/1970
Þorgeir Örlygsson, prófessor, formaður
Ingimar Jóhannsson, skrifstofustjóri
Karl Axelsson, hrl., Páll S.Hreinsson, prófessor

Hafnarfirði, 4. ágúst 2005

Með tilvísun til bréfa til endurskoðunarnefndar lax- og silungsveiðilaga nr. 76/1970, sem dagsett voru 29. apríl 2002 og 7. apríl 2003, frá eigendum jarðarinnar Skóga Flókadal, en jörðin er aðili að Veiðifélaginu Flóku, Borgarfjarðarsýslu, vilja eigendur Skóga, að breyttri skipan nefndarinnar, ítreka tillögu þá að breytingu sem þeir hafa kynnt og leggja til að gerð verði á 48. gr. l. nr. 76/1970 sbr. fskj. 1.

Eins og áður hefur fram komið og gerð hefur verið grein fyrir í ofangreindum bréfum, eru eigendur Skóga þeirrar skoðunar, að ákvæði um atkvæðisrétt jarðeigenda í veiðifélögum, skv. l. nr. 76/1970 sé brot á eftirtöldum greinum stjórnarskrárinnar l. 33/1944: eignarréttarákvæði 72. gr., jafnréttisákvæði 65. gr. og undanþágu frá félagafrelsi 2. mgr. 74. gr. Þá vísa eigendur Skóga og til l. nr. 62/1994 um Mannréttindasáttmála Evrópu (MSE) ásamt viðauka nr. 1 við hann svo og Mannréttindadóms Evrópu (MDE) frá 29. apríl 1999, mál Chassagnou o.fl. gegn Frakklandi.

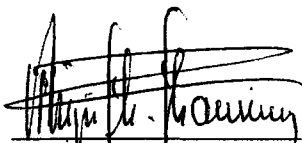
Í því dómsmáli reyndi á hvort skylduáðild ákveðinna veiðifélaga í Frakklandi væri brot á 1. gr. sammingsviðauka nr. 1 við (MSE) og 11. gr. Dómstóllinn taldi svo vera, þar sem veiðifélögin voru skipuð veiðimönnum eða landeigendum sem voru einkaréttarlegir aðilar, væri því hér um brot á 11. gr. (MSE) að ræða. Grein er gerð fyrir þessum dómi og um hann fjallað í tímaritinu Úlfjótí, bls. 519-531, 4. tbl., 54. árg. 2001.

Að dómi MDE frá 29. apríl 1999 athuguðum, sýnist mega leiða líkur að því, að dómur Hæstaréttar 11. febrúar 1999, í máli nr. 263/1998 um atkvæðisrétt landeigenda í veiðifélagi skv. l. 76/1970 hefði fallið á annan veg, ef dómur MDE í nefndu máli hefði þá verið genginn. Mætti því búast við breyttri niðurstöðu nú, ef Hæstiréttur fengi nýtt mál til úrvinnslu.

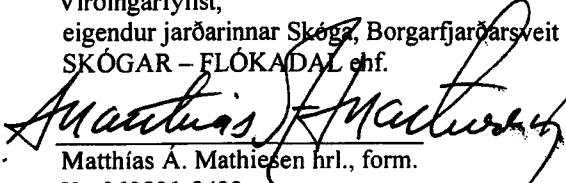
Eigendur Skóga leggja áherslu á, að endurskoðunarnefndin beiti sér fyrir umræddri breytingu á 48. gr. l. nr. 76/1970 svo og öðrum breytingum sem nauðsynlegar kunna að vera til samræmingar. Með því yrði lax- og silungsveiðilöggjöfin færð mjög til „sam tíma viðhorfa“, eins og réttilega er talin þörf fyrir og bent er sérstaklega á í bréfi formanns Landssambands veiðifélaga til veiðifélaga, 29. janúar 2002, sbr. fskj. 2.

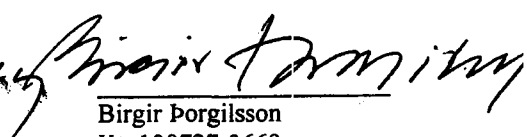
Hjálagt fylgja:

- I. fylgiskjal merkt 1, breytingartillaga, eigenda Skóga, við 48. gr. l. 76/1970
- II. fylgiskjal merkt 2, bréf formanns Landssambands veiðifélaga til veiðifélaga, 29. janúar 2002,

Birgir J. Jóhannsson
Kt. 270329-7999
Mánatúni 2, 105 Reykjavík

Virðingarfyllst,
eigendur jarðarinnar Skóga, Borgarfjarðarsveit
SKÓGAR – FLÓKADAL ehf.

Matthías A. Mathiesen hrl., form.
Kt. 060831-3439
Hringbraut 59, 220 Hafnarfirði

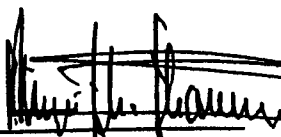

Birgir Þorgilsson
Kt. 100727-3669
Miðleiti 5, 103 Reykjavík

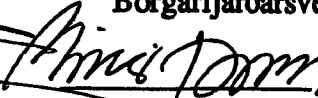
Afrit: Landbúnaðarráðherra Guðni Ágústsson
Landsamband veiðifélaga, form. Óðinn Sigþórsson
Veiðifélagið Flóka, Borgarfjarðarsýslu, form. Ólöf K. Guðbrandsdóttir

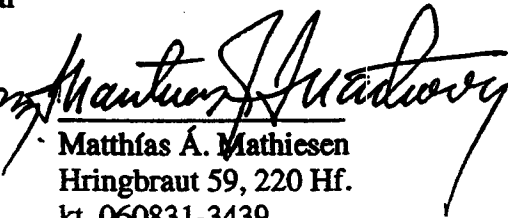
1. Á fundi þeim sem boðaður hefur verið samkvæmt 47. gr. skal leggja fram bréf með ákvörðun veiðimálastjóra og veiðimálanefndar um félagsstofnun ásamt öðrum skjölum sem fram hafa komið um málið. Á fundinum skal ræða um stofnun félags og verkefni, kjósa stjórn og bóka fundargerð.
2. Á þeim fundi fer um atkvæðisrétt eins og hér segir: Eigendur hvers lögbylis, sem metið er til verðs í gildandi fasteignamati, skulu hafa eitt atkvæði fyrir hverja jörð, hvort sem hún er í ábúð eða eyði. Nú eru ábúendur lögbylis eða eigendur eyðijarðar fleiri en einn eða félagsskapur manna skal gert skriflegt samkomulag um hver fari með atkvæðisrétt jarðarinnar og skal það lagt fram á fundinum. Fela má öðrum að fara með atkvæði samkvæmt skriflegu umboði. Samkomulags og umboðs skal getið í fundargerðarbók.
3. Þegar arðskrá hefur verið samþykkt fyrir veiðifélag samkvæmt lögum þessum skal fara um atkvæðisrétt jarðareiganda á fundum í veiðifélaginu eins og hér segir: Við allar atkvæðagreiðslur skal hver jarðareigandi hafa atkvæðisrétt samkvæmt arðskrárhlut hans (hlutfallstölu). Öll stjórn veiðifélags skal kosin árlega. Við stjórnarkjör á félagsmaður rétt á að krefjast hlutfallskosningar eða margfeldiskosningar og skal ósk um það berast stjórn félagsins eigi síðar en fjórum dögum fyrir boðaðan aðalfund.
4. Nú er stofnað veiðifélag, sem einungis tekur til veiðivatna á afréttum, og skal þá koma eitt atkvæði fyrir hvert lögbyli hvort heldur er í ábúð eða er eyðijörð, sem á veiðirétt á þeim afréttum eða rétt til upprekstrar á þá. Hafi verið gerð arðskrá fyrir veiðivatnið, þá fer um atkvæðisrétt veiðiréttareigenda skv. 3. málsgrein.

Eigendur Skóga vænta þess að þeir sem fjalla um endurskoðun lax- og silungsveiðilaganna séu sammála þeim sjónarmiðum, sem fram koma í bréfi þessu og beiti sér fyrir áðurgreindri breytingu á lax- og silungsveiðilöggjöfinni svo og breytingum sem nauðsynlegar kunna að vera til samræmingar.

Virðingarfyllst,
eigendur Skóga í Flókadal
Borgarfjarðarsveit

Birgir J. Jóhannsson
Ásenda 15, Rvk.
kt. 270329-7999

Birgir Þorgilsson
Eikjuvogi 14, Rvk.
kt. 100727-3669

Matthías Á. Mathiesen
Hringbraut 59, 220 Hf.
kt. 060831-3439

LANDSSAMBAND VEIÐIFÉLAGA

Bolholt 6 • 105 Reykjavík • Sími 553 1510 • Símbréf 568 4363 • www.angling.is • info@angling.is

29. janúar 2002.

Veidifélag Ferka

Kæri formaður,

Landbúnaðarráðherra hefur nýlega skipað þá dr. Gauk Jörundsson, Ingimar Jóhannsson, skrifstofustjóra og Pál S.Hreinsson, prófessor til að endurskoða lög um lax-og silungsveiði. Er hér um heildarendurskoðun laganna að ræða og stefnt að því að búa þau þannig úr garði að löggjöfin standist kröfur sem nú eru gerðar til slíkra laga bæði gagnvart sjónarmiðum um eignarhald, meðferð veiðiréttinda, sem og um nýtingu þeirra hlunninda sem falla undir veiðimál.

Gildandi löggjöf var árangur af seinustu heildarendurskoðun laganna, sem samþykkt var á alþingi og gildi tók 1970. Síðar hafa verið gerðar nokkrar breytingar á lögnum, sem hófust 1994 og síðar hafa komið til sögunnar nokkrir áfangar í þá veru, sem meðal annars voru fólgnar í að skilið var sundur stjórnarsýsla veiðimála og rannsóknir á því sviði, eins og kunnugt er. Hins vegar hefur til þessa t.d. ekki verið hreyft við VIII kafla laganna um veiðifélög. Ljóst er að þar þarf ýmsu að breyta og færa til samtíma viðhorfa

Í sambandi við þá endurskoðun sem nú er hafin þurfum við hjá Landssambandi veiðifélaga að koma á framsæri við fyrrgreinda aðila þeim breytingum sem að við viljum fá fram. Af þeim sökum leitum við m.a. til ykkar hjá veiðifélaginu og óskum eftir að þið ræðið þetta málefni og komið að því loknu til stjórnar Landssambandsins ábendingum eða tillögum um breytingar sem þið teljið að þurfi að gera á löggjöfinni.

Slíkar ábendingar berist bréflaga á skrifstofu LV að Bolholti 6 Reykjavík eða á netfang LV angling@binet.is Einnig er hægt að hafa samband við formann LV Óðinn Sigbórsson sé þess óskað.

Stjórn Landssambands veiðifélaga mun halda fund í marsmánuði n.k. og fjalla vandlega um þessi efni og þess vegna væri nauðsynlegt að til okkar hafi þá borist þær hugmyndir, ábendingar eða tillögur sem þið hafið fram að færa.

Með bestu kveðju,

Óðinn Sigbórsson formaður

Hjálagt: Gildandi lög um lax-og silungsveiði með áorðnum breytingum.

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

CASE OF CHASSAGNOU AND OTHERS v. FRANCE

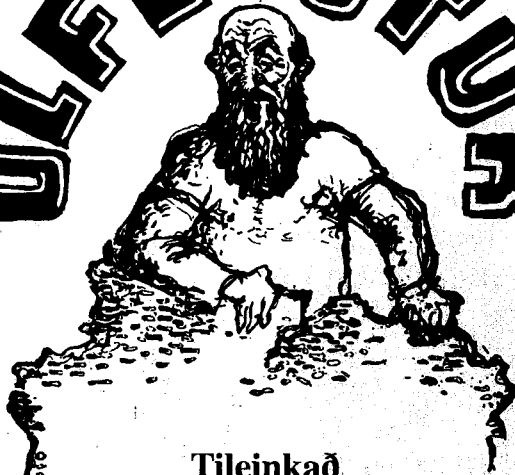
(Applications nos. 25088/94, 28331/95 and 28443/95)

JUDGMENT

STRASBOURG

29 April 1999

ÚLFJÓTUR

Tilinkað
fræðaskrifum laganema

MEÐAL EFNIS:

Laganemar	Sveitarstjórnarréttur - fimm greinar	465
Laganemar	Félagaréttur I - fjórar greinar	519
Laganemar	Réttarsaga - fjórar greinar	567

Neikvætt félagafrelsi

- Þýðing dóms MDE 29. apríl 1999 í máli
Chassagnou o.fl. gegn Frakklandi -

Ásta Sóllilja Sigurbjörnsdóttir
og Drífa Kristín Sigurðardóttir,
laganemar.

Efnisyfirlit

1. Inngangur
2. Almenn um félagafrelsi
3. Stjórnarskráin og Mannréttindasáttmáli Evrópu - skýring og beiting
 - 3.1. Ákvæði 2. mgr. 74. gr. stjskr.
 - 3.2. Ákvæði 11. gr. Mannréttindasáttmála Evrópu
4. Dómar Mannréttindadómstóls Evrópu um 11. gr. MSE og áhrif þeirra á íslenskan rétt
 - 4.1. Breska járnbrautarmálið
 - 4.2. Íslenska leigubílstjóramálið
 - 4.3. Áhrif á íslenskan rétt
5. Hugtakið „félag“
 - 5.1. Skilgreining félaga í íslenskum rétti
 - 5.2. Skilgreining félaga hjá Mannréttindadómstól Evrópu
6. Dómur Mannréttindadómstóls Evrópu, 29. apríl 1999 (Chassagnou o.fl. gegn Frakklandi)
 - 6.1. Málavextir
 - 6.2. Veiðifélögin voru talin félög í skilningi 11. gr. Mannréttindasáttmála Evrópu
 - 6.3. Skylduaðild að veiðifélögum talin brjóta gegn 11. gr. Mannréttindasáttmála Evrópu
7. Íslensk veiðifélög með hliðsjón af dómi Mannréttindadómstóls Evrópu, 29. apríl 1999
 - 7.1. Eru veiðifélög félög?
 - 7.2. Tekur 11. gr. Mannréttindasáttmálans til veiðifélaga?
 - 7.3. Skipulag og starfsemi veiðifélaga
8. Niðurlag

skrá. Einnig hefur 52. gr. lax- og silungsveiðilaganna að geyma mikilvæga leiðbeiningarreglu.

Hins vegar má deila um það hvort nægilegt sé að 2/3 félagsmanna greiði samþykktum atkvæði sitt, en þær hafa að geyma ákvæði um ýmis mál sem geta varðað félagsmenn miklu, t.d. um svigrúm stjórnarinnar til að taka ákvarðanir sem snerta félagið og aðila þess. Lögin um lax- og silungsveiði setja veiðifélögum ekki miklar skorður að þessu leyti. Í samþykktum eiga m.a. að vera ákvæði um skipun og starfsemi félagsstjórnar, en skv. 57. gr. er hverjum manni óheimilt að veiða í vatni á félagssvæðinu nema hann hafi samþykki félagsstjórnar. Þetta á ekki síst við þegar litið er til 104. gr. lax- og silungsveiðilaga, en þar segir að það varði sektum eða fangelsi allt að tveimur árum að hlíta eigi settum reglum um veiðifélög eða samþykktum þeirra.

8. Niðurlag

Það er óhætt að fullyrða, sérstaklega í ljósi þess sem áður hefur verið sagt um skýringu á mannréttindaákvæðum stjórnarskrárinnar, að dómur Mannréttindadómstóls Evrópu hafa áhrif á íslenska réttarframkvæmd. Hins vegar er erfitt að segja til um áhrif þessa dóms Mannréttindadómstóls Evrópu frá 29. apríl 1999 á stöðu íslenskra veiðifélaga. Skotveiðifélögin, sem ágreiningurinn stóð um í dómnum, og íslensk veiðifélög skv. lax- og silungsveiðilögum eru ekki alveg sambærileg. Til að mynda er aðildarskylda að íslensku veiðifélögunum almenn, þ.e. tekur til allra sem eiga veiðirétt, en í Frakklandi var skyldan hins vegar bundin við eigendur jarða á tilteknum svæðum og af tiltekinni stærð. Þetta var eitt af því sem dómstóllinn lagði áherslu á þegar hann tók afstöðu til þess hvort frönskum stjórnvöldum hefði tekist að sýna fram á nauðsyn aðildarskyldu.

Það er ljóst að umræddur dómur styrkir það neikvæða félagafrelsi sem er verndað af Mannréttindasáttmálanum og má því velja því fyrir sér hvort líta megi svo á að neikvæða félagafrelsið standi nú jafnfætis því jákvæða. Samkvæmt dómnum er skýrt tekið fram að tilgangur 11. gr. sé að veita félagafrelsi raunhæfa vernd. Leiðir það til þess að gildissvið hennar er víðara en áður hefur verið talið. Hugtakið félag er skýrt sjálfstæðri skýringu hjá dómnum og því virðist ekki vera hægt að útiloka að 11. gr. MSE taki einnig til íslenskra veiðifélaga. Þó hér verði ekki tekin afstaða til þess hvort dómurinn hafi í reynd áhrif á lögmati skylduaðildar að veiðifélögum hér á landi gefur hann vissulega tilefni til endurskoðunar á þeim. Með ríkari vernd neikvæðs félagafrelsis og aukinni áherslu á tengsl þess við skoðana- og tjáningarfrelsi er ljóst að gera verður strangar kröfur til þess að hægt sé að skylda mann til aðildar að félagi og þá einnig réttar hans til áhrifa innan félagsins.

Endurskoðun laga um lax- og silungsveiði nr. 76/1970

Athugasemdir óskast við frumvarpsdrög

Nefnd sem landbúnaðarráðherra skipaði til að endurskoða gildandi löggjöf um lax- og silungsveiði hefur unnið drög að frumvörpum er þennan málaflokk varða. Þar er um að ræða frumvarp til laga um lax- og silungsveiði, frumvarp til laga um fiskeldi, frumvarp til laga um fiskrækt, frumvarp til laga um vörn gegn fisksjúkdómum og frumvarp til laga um íslenskar vatnarannsóknir. Stefnt er að framlagningu frumvarpanna á komandi haustþingi. Öllum sem þess óska gefst nú kostur á því að koma athugasemdum við frumvörpin til nefndarinnar áður en nefndin skilar frumvarpsdrögum til landbúnaðarráðherra.

Frumvarpsdrögin má finna á vefslóðinni
www.landbunadarraduneyti.is

Athugasemdir sendist á
postur@lan.stjr.is
fyrir 20. september.

Mbl. 11/09'08

F
i
i
3
)
-
á
l.
g
a
a
k
-
i
l